

СЕКЦІЯ XIII. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

ВКЛАД ВОЛОДИМИРА ЛЕВИЦЬКОГО В СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Мельник Ганна Віталіївна

аспірантка філологічного факультету
Університет Марії Кюрі-Склодовської, Польща

Володимир Левицький – видатний український математик, педагог, автор першої математичної наукової роботи українською мовою [2, с. 11].

Будучи членом Наукового Товариства ім. Шевченка Володимир Левицький протягом 45 років плідно працював у математично-природописно-лікарській секції. Науковий доробок математика складається із понад 100 робіт [3, с. 250].

Ще в студентські роки, працюючи над своєю першою науковою роботою „Про симетричне вираження з вартостей функції $\text{mod-}m$ ”, Володимир Левицький зацікавився математичною термінологією [4, с. 9].

Першою пробою творення математичного українсько-іноземного словника можна вважати українсько-німецький словничок із 69 термінів, який Володимир Левицький помістив як додаток до своєї праці „Еліптичні функції модулю”, видану в 7 томі Записок НТШ у 1895 році. Більш обширну роботу Левицький публікує в 1902 році у „Збірнику МПЛС”, т. 8, вип. 2. Цього разу це українсько-німецький словник на 2000 термінів з елементарної та вищої математики. На той момент до певної міри вже була вироблена шкільна математична термінологія, оскільки у вжитку були підручники з математики, які видавались українською мовою. Свій словник Володимир Левицький видає, аби полегшити роботу укладачам наступних підручників з математики [2, с. 13-14].

Згодом математик публікує „Матеріали до фізичної термінології” (у чотирьох частинах) та „Начерк хемічної термінології”. Паралельно працює над створенням шкільних підручників українською мовою. У співавторстві з Петром Огоновським видає у 1906 році першу, а у 1908 році – другу частину підручника „Алгебра для вищих клас шкіл середніх”. У 1912 році ці ж автори видають друком „Фізику для вищих клас”. Цей підручник налічував 672 сторінок і тривалий час був одним із найкращих підручників з фізики. В 1924 році його перевидали у двох частинах [1, с. 168].

Наступним етапом у формуванні та систематизації української математичної термінології стає створення 21 серпня 1918 року Термінологічної комісії на чолі з Володимиром Левицьким. Комісія утворилась за пропозицією Київської Термінологічної комісії у Львові при математично-природописно-лікарській секції НТШ. На жаль, через окупацію Львова поляками у 1919 році співпраця цих двох комісій припинилася і відновилася лише в 1926 році. Після відновлення своєї діяльності київська та львівська комісії спільно видали другу та третю частини „Математичного словника” [1, с. 169].

Список використаних джерел:

1. Пташник Б.Й. (2016). Основоположник української математичної культури в Галичині. *Буковинський математичний журнал*, том 4, (3-4), 167-173.
2. Сулим Г. (2008). Володимир Левицький в історії становлення і розвитку Наукового Товариства ім. Шевченка та української культури в галузі точних наук. *Вісник Львівського університету*, (69), 7-37.
3. Одокієнко В. (2020). Науково-педагогічна спадщина В. Й. Левицького у сучасних умовах. *Дидаскал*, (20), 449-251.
4. Одокієнко В. (2020). Специфіка педагогічної та професорської діяльності Володимира Левицького. *Збірник наукових праць „Педагогічні науки”*, (91), 7-15.